

2011/március (155. szám)

„Jog és fegyver az állam tartópillérei” (Justinianus)

Jog & Fegyver

Mostani számban csak egy olvasói levél kerül sorra, melyet nem is igazán akarok nevesíteni, mert több vagyonőr is érdeklődött. Igazuk is van, mert az utóbbi években gyakorlatilag vagy sportlövőkkel vagy vadászokkal foglalkoztam. A munkavégzéshez kapcsolódó lőfegyverek is csak, mint a hivatásos vadász szolgálati fegyvere jelent meg a rovatban. Nem mintha nem lenne ezekkel is gond néha, de bizony rá kell figyelni a személy és vagyonvédelem területén dolgozóakra is. Nem kis részük visel munkája során lőfegyvert, és mint ilyenek nincsenek egyszerű helyzetben. Erre azonban majd a rovat végén fogok kitérni, most a Keserű Művek folytatásos regényének újabb epizódjait tárom az olvasók elé, melynek leírása nem is a fegyvergyárról szól, hanem inkább a lőfegyverügyekben alkalmazott rendőri logika néhány gyöngyszemére próbálom felhívni az olvasók figyelmét.

ONESTA ügy II. rész

Megkérem az olvasót, hogy most lapozzon vissza a Kaliber 2010. novemberi számában az ONESTA ügy I. részéhez, mely azzal az örömteli eseménnyel zárult, hogy 2010. szeptember 17-én a Fővárosi Bíróság (*továbbiakban FB*) jogerős ítéletével kötelezte az Országos Rendőr-főkapitányságot (*továbbiakban ORFK*) az új eljárás lefolytatására és ennek során a gyártási engedély kiadására a Keserű Művek részére, valamint a perköltség kifizetésére. Erre a bíróság 15 napos határidőt szabott. Az ORFK-nak természetesen egy jogerős bírósági ítélet nem jelent valami sokat, hiszen az ítéletbe foglaltakat lapzártáig, vagyis 2011.01.31-ig nem hajtotta végre. Lehetne azon most polemizálni, hogy a rendőrség legfelsőbb szerve miért nem hajt végre egy jogerős ítéletet, de ahol a jogszabályokon is nagyvonalúan lépnek túl, ott nincs min csodálkozni. Az én véleményem szerint ez a hozzáállás egyértelműen megvalósítja a Btk 225.§-ba ütköző hivatali visszaélés büntettének törvényi tényállását és ezért ez az ügy már egy ideje a Budapesti Nyomozó Ügyészség (*továbbiakban BNyÜ*) előtt van. Nem vitatom

persze, hogy az ORFK-nak egy jogerős ítélettel szemben joga van a Legfelsőbb Bírósághoz (*továbbiakban LB*) fordulni felülvizsgálati kérelemmel, azonban ennek pillanatnyilag a jogerős ítélet végrehajtására semmilyen hatása nincs és a jogszabályok szerint nem is lehet. Azt azért halkán megjegyzem, hogy a Keserű Művek a saját (a tulajdonos) pénzén pereskedik, az ORFK meg az adófizetőkén. Ennek majd a későbbiekben lesz jelentősége, amikor a Keserű Művek az ONESTA gyártási engedélyének jogellenes megtagadása miatt közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt pert indít az ORFK ellen. Természetesen ezt is majd az adófizetők fogják megfizetni. Azon sem ártana elgondolkodni, hogy a gyártási engedély megtagadása miatt hány dolgozó veszítette el a munkáját, valamint azt sem, hogy a jelenlegi számítás szerint az ORFK ezen akciója a költségvetésnek több tízmilliós nagyságrendű áfa bevétel kiesést is jelentett. Ha csak a munkahelyek elvesztését és a költségvetési bevétel kiesést veszem figyelembe az ilyen döntés igen keményen megy szembe a Kormány meghirdetett gazdasági elképzeléseivel, amire már ideje lenne valakinek odafigyelni.

Az ONESTA ügy ugyan részben a LB-on, részben a BNyÜ-n folytatódik, ugyanakkor visszakanyarodik FB-ra és mintegy reinkarnálódva támad fel már REVENGE 10 M néven, hiszen ennek a gáz-riasztó fegyvernek a gyártására sem kapott engedélyt a Keserű Művek gyakorlatilag ugyanolyan indoklással mint az ONESTA esetében. Csak az ökör következetes -mondotta volt Otto von Bismarck a vaskancellár olyan 1879 táján - de ezt valahogy az ORFK is magára vonatkoztatta. Csak azt nem tudni, hogy miért. A REVENGE 10 M kizárólag a desing terén különbözik az ONESTA-tól, technikai kialakításában, működtetésében nem. Az ONESTA ügyében már van egy igen jól megindokolt ítélet. A per során elhangzottak komoly szakértői vélemények, melyek mind az ORFK jogértelmezésének téves és egyben súlyosan jogellenes voltára hívják fel a figyelmet, az ORFK, azonban az elmeháborodottak makacsságával ragaszkodik a rögeszméihez. Végül is megteheti, hiszen nekik egy fillérjébe sem kerül, majd az adófizetők kicsengetik a számlát.

Ugyanez a helyzet a lőfegyverekből gyártott gáz-riasztó fegyverek esetében. Az ORFK ezt a műszaki folyamatot nem gyártásnak, hanem átalakításnak tekinti, és azzal tagadja meg az ilyen gáz-riasztó fegyverek készítését, hogy a hatályos szabályok szerint lőfegyver csak színházi fegyverré és hatástalanított fegyverré alakítható át, gáz-riasztó fegyverré nem. Ez eddig igaz, csak hogy itt szó sincs átalakításról. Ez a műszaki tevékenység a 2004. évi XXIV.tv.2.§.20. pontja szerint gyártás.

„20. lőfegyver- és lőszerkészítés (a továbbiakban: gyártás): lőfegyver, lőszer, lőfegyverdarab, flóberttöltény és lőszeralkatrész elkészítése, az elkészített alkatrészek készre szerelése, valamint a lőfegyver olyan megmunkálása, amely azt az eredetitől eltérő kaliberjelű lőszer használatára teszi alkalmassá”

Én úgy gondolom, hogy a 9 mm R Blanc kaliberjelű gáz-riasztó töltény kaliberjele alaposan eltérő bármilyen lőszer kaliberjelétől. De ha ez még nem lenne elég, meg kell tekinteni termékfelelősségről szóló 1993. évi X. tv. 1.§.-át mely pontosan meghatározza a gyártó fogalmát. Jelenleg a Keserű Műveknek olyan ügyekben kell az ORFK-val pereskedni, melyekre a jogilag szabatos választ a Kaliber Magazin minden olvasója álmából felébresztve is pontosan tudja. Lőfegyver esetében, ha a kaliberjel megváltozik, az gyártásnak minősül, minden mást (pl. fegyver tunning) javításnak, ha pedig a lőfegyvert hatástalanítják vagy színházi fegyver lesz belőle, az már átalakítás. Ez ilyen roppant egyszerű. Ehhez nem kell semmilyen szakmai végzettség. Mondjuk az ORFK részéről az eddigi ügyek során még nem találkoztam olyan szakemberrel, akinek valamiféle lőfegyverekkel kapcsolatos szakképesítése (mondjuk fegyverzeti mérnök) lenne. Azt esetleg tudnám respektálni lévén, hogy nekem a fegyverzettechnika „csak” szigorlati tárgy volt főiskolán. Arra most igazából nem is akarok kitérni, hogy az országban máshol természetesen engedélyezik a lőfegyverből történő gáz-riasztó fegyver gyártást, csupán a BRFK nem.

Persze most jogosan teszi fel a kérdést az eddig eljutott olvasó, hogy ha a Keserű Művek ilyen pert indított, akkor az ORFK netán elutasította volna a Keserű Művek fellebbezését és azon az állásponton lenne, hogy ez nem minősül gyártásnak. Így bizony – tudom válaszolni az érdeklődőnek – ugyanis az ORFK azon az állásponton van, hogy a lőfegyverből nem lehet készíteni gáz-riasztó fegyvert. Hogy más megyében lehet? Természetesen, hiszen ahol kiadják a gyártási engedélyt, ott nincs fellebbezés és nem kerül az ügy az ORFK elé. Ha az olvasó netán arra a következtetésre jut, hogy az ország rendőri vezetése sürgősen kezelésre szorul (vagy azonnali nyugdíjazásra, kerül, amibe kerül) akkor bizony nem áll messze a valóságtól. A képlet ugyanis igen érdekes.

Az ORFK álláspontja a fentiekből következően tehát akként alakul, hogy csak azokban az esetekben nem lehet lőfegyverből gáz-riasztó fegyvert gyártani, ahol az I. fokú hatóság (megyei/budapesti RFK-k) is ezen az állásponton van, ahol meg kiadták a gyártási engedélyt I. fokon, ott meg szabad lőfegyverből gáz-riasztó fegyvert gyártani.

Ebből nem akarok igazán nagy következtetéseket levonni, hiszen a perek ezekben az ügyekben most jutnak abba a fázisba, hogy a bíróság hozzon döntést, mindenesetre, amelyik országban a rendőri szerv ilyen szemlélettel működik, ott nem kicsik a problémák. A következtetések levonását most is az olvasóra bízom.

Biztonsági őrk

„*Most akkor tartalékos katonák őrzik a katonai objektumokat vagy sem?*”- kérdezték többen is és még feltettek igen számos kérdést.

Természetesen tartalékosok őrzik. Eddig is azok őrizték. Tartalékos katona alapvetően az, aki korábban katonai kiképzést kapott. (Vannak a tartalékosokon belül még egyéb kategóriák, de ez most nem releváns.) Azt a hírekből tudjuk, hogy a Honvédség a korábbi kiképzettségre hivatkozva egy gyorsított, pár napos kiképzést tartott nekik. Ez azt jelenti, hogy ki voltak már képezve és ezáltal a Hvt. 83.§. szerint tartalékos katonának minősültek. Tehát itt semmi sem változott, aki most tartalékos katona, az korábban is az volt. Én is az vagyok, mivel katonai kiképzést kaptam. Persze az olvasó nem igazán erre kíváncsi, hanem arra, hogy az objektumokat, mint tényleges állományú katonaként őrzik-e. Tényleges állományú az hivatásos, szerződéses, tartalékos vagy sorkatona, aki katonai szolgálatot teljesít és a katonai hierarchiába betagozódva a büntetőjog által is védett katonai függelmi viszonyok hatálya alá tartozik (Parancsot adhat alárendeltjeinek és köteles az előljáró parancsainak engedelmeskedni.) Nos, itt már kicsit más a helyzet. Ahogy elnéztem a ruházatuk csapatjelzését, ott a HM El. Zrt. feliratot láttam. Természetesen katonai szervezet részvénytársasági alapon csak Rejtő Jenőnek a *Láthatatlan légió* című örökbecsű művében működik, ez a szervezet mindenféle katonai parádé esetén is egy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) hatálya alá tartozó cég, melynek teljes neve: Honvédelmi Minisztérium Elektronikai Logisztikai és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (cégjegyzékszám: 01-10-042134, adószám:10815135-2-51). A cég 1993.01.01-én alakult, így ezek szerint munkaszüneti nap ide vagy oda, a HM-ben abban az évben újévkor is keményen dolgoztak és az illetékes cégbíróság február 3-án már be is jegyezte a gazdasági társaságot. Érdekes módon a cég egyedüli tulajdonosa viszont nem a Honvédelmi Minisztérium, hanem a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., mely egyedül birtokolja a 160 db egyenként 10 millió forint értékű törzsrészvényt és a 348 db egyenként 1

millió forint értékű törzsrészcényt. A cégnek van mindene, amivel bármely részvénytársaságnak rendelkeznie kell, igazgatótanács, felügyelő bizottság, vezérigazgató, könyvvizsgáló, stb. Van egy csomó telephelye az országban és 20 db önálló számmal rendelkező bankszámlája. Összességében megállapítható, hogy ez tehát nem katonai szervezet, így aztán ott katonai szolgálatot nem is lehet teljesíteni. Akik ennél a cégnél dolgoznak, azokra bizony a Munka Törvénykönyve és nem a HSzt. az irányadó. A munkáltatói utasításokat természetesen be kell tartani, mint bármely más munkahelyen, azonban a munkahelyi felettes nem adhat parancsot és a beosztottat – a munkahelyének megtartására vonatkozó jól felfogott érdekén kívül – semmi nem kötelezi a munkáltatói utasítás végrehajtására. Vagyis nincs parancs és nincs engedelmség, nincs előjáró és nincs alárendelt. A ruhájuk nem egyenruha, hanem vagyónőri formaruha.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (Vvt) . szerint:

16. § (1) A személy- és vagyonvédelmi, illetve a magánnyomozói tevékenységet végző személy hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja.

(2) A személy- és vagyonvédelmi, illetve a magánnyomozói tevékenységet folytató a Magyar Honvédségre, rendvédelmi szervre, más hatóságra utaló elnevezést, formaruhát, illetve hatósági jellegre utaló, megtevesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rangjelzést nem használhat. E rendelkezés nem alkalmazható a Magyar Honvédség objektumai őrzésével kapcsolatos, önkéntes tartalékos által ellátott személy- és vagyonvédelmi tevékenységre.

(3) A személy- és vagyonőr formaruháján fel kell tüntetni a vállalkozás nevét vagy az engedélyezett rövidített nevét, valamint a személy- és vagyonőr elnevezést. A vagyonvédelmi biztonságtechnikai tervező, illetve a vagyonvédelmi biztonságtechnikai szerelő esetében - formaruha hiányában - a vállalkozás nevét vagy az engedélyezett rövidített nevét, valamint a vagyonvédelmi biztonságtechnikai tervező, illetve vagyonvédelmi biztonságtechnikai szerelő elnevezést a kitűzőn kell megjeleníteni.

Ebből következően viszont az állapítható meg, hogy a HM EI Zrt. mint abszolút polgári cég csak olyan személyeket alkalmaz személy és vagyonőri munkakörben, akik vállalják, hogy önkéntes tartalékosok lesznek. A HVG ez évi 4. számában Kovács Gyula: Az önkényes tartalékos c. írása erre végképp rámutatott feltárva az ügy egyéb kényes részleteit.

A fő kérdés persze tudom, hogy honnan vannak a fegyverei, azokra milyen szabályok vonatkoznak. Mivel a 2004. évi XXIV tv 1.§.(2) bek. nem változott:

„(2) E törvény hatálya nem terjed ki a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a Magyar Köztársaság területén állomásozó fegyveres szervek, a fegyveres biztonsági őrseg lőfegyvereinek és lőszerének megszerzésére és tartására.”

Ezek a fegyverek akár polgári célú lőfegyvereknek minősülhetnének, hiszen a Vvt. aláhúzással jelölt rendelkezése erre utal és arra is gondolhatnánk, hogy a továbbiakban a lőfegyverekre vonatkozóan a 253/2004 (VIII.31) Korm.r. 28§.(2) bek g./ pontja lesz az irányadó.

Ez azonban egy korai következtetés. A fenti jogszabályváltozásokkal együtt átalakult ugyanezen határidővel a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény is.

(6) Fegyveres biztonsági őrseg létrehozható és működtethető a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek szervezetében (a továbbiakban: fegyveres biztonsági őrseget működtető szervezet) is olyan - az adott szerv tevékenységi körébe tartozó - objektum, illetve személyőrzési, kísérési feladatok ellátására, amelyekhez a jelen törvényben meghatározott képesítési követelmények, intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultságok elegendők.

A fegyveres biztonsági őrseg fegyvereire viszont a fenti kormányrendelet hatálya már nem terjed ki.

Összességében annyi azért megállapítható, hogy a honvédségi objektumokat őrző biztonsági őrök vagy a 2005. évi CXXXIII. törvény hatálya alá tartozó személy- és vagyonőrök, vagy a 1997. évi CLIX. törvény hatálya alá tartozó fegyveres biztonsági őrök, de eddig úgy tűnik nekem, hogy nem katonák. Persze ez nagy biztonsággal csak akkor állapítható meg, ha valamelyikük elalszik a szolgálat alatt. Ha ugyanis ennek következtében másnap elbocsátják, akkor biztos, hogy civil, de ha az illetékes bíróság katonai tanácsa előtt kell felelnie a szolgálatba kötelességzegés vádjá miatt, akkor teljesen biztos, hogy katona. Az azonban kétségtelenül megállapítható, valóban tartalékosok őrzik mostantól a katonai objektumokat, miként azt a honvédelmi vezetés közölte az ország népével. Igaz eddig is azok őrizték. Ezt ugyan nem közölték, de nem is kérdezte tőlük senki.

*Dr. Bokros Gábor
ügyvéd*